

Καλλιεργητικές πρακτικές

Τροφοπενίες στην καλλιέργεια της ελιάς

της Δρος Φωτεινής Γιαννακοπούλου

Η γνώση των εδαφολογικών ιδιοτήτων μέσω της εδαφολογικής ανάλυσης, αλλά και της θρεπτικής κατάστασης των δέντρων μέσω της φυλλοδιαγνωστικής ανάλυσης συνιστούν πολύτιμα εργαλεία για τον παραγωγό προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της ορθολογικής λίπανσης.

Για την ελιά, οι ανάγκες σε βόριο είναι υψηλές, κυρίως την άνοιξη και μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία της ανθοφορίας και της καρπώδεσης, ενώ την ίδια περίοδο είναι υψηλές και οι ανάγκες σε άζωτο, το οποίο, πέρα από την ανθοφορία, επηρεάζει σημαντικά και τη βλάστηση που αναπτύσσεται μέχρι τον Ιούνιο. Οι ανάγκες σε κάλιο είναι αυξημένες στα αρχικά στάδια ανάπτυξης του καρπού και την περίοδο της αύξησης της ελαιοπεριεκτικότητας.

Η σωστή λίπανση, με βάση την ανάλυση φύλλων, που διατηρεί τα δέντρα σε καλή θρεπτική κατάσταση, συμβάλλει στην καλή ανάπτυξη και ποιότητα των ανθέων και την καλύτερη αντοχή σε αντίξοες συνθήκες και στην αποτελεσματική καρπώδεση. Επίσης, η σωστή λίπανση, κυρίως αυτή του αζώτου και του καλίου, μπορεί να βελτιώσει

την ανάπτυξη του καρπού και την παραγωγή λαδιού.

Τα οφέλη της ορθολογικής λίπανσης

Η εφαρμογή αζώτου επηρεάζει θετικά τη βλαστική ανάπτυξη, την ανθοφορία (ποιοτικά και ποσοτικά) και το ύψος της παραγωγής. Τα κυριότερα συμπτώματα της έλλειψης αζώτου στα δέντρα είναι η γενική μείωση της βλάστησης, το χρώμα των φύλλων που εμφανίζεται κιτρινοπράσινο, με μέγεθος μικρότερο από το κανονικό, η πρόωρη φυλλόπτωση, το αυξημένο ποσοστό ατελών ανθέων και το μικρό ποσοστό ανθέων ανά ταξιανθία.

Ο φώσφορος, αφενός ως δομικό στοιχείο πολλών ενώσεων (ATP, ADP, DNA, RNA) και αφετέρου ως στοιχείο που συμβάλλει στην άνθιση, την καρπώδεση, την ωρίμανση και γενικότερα στην ποιότητα των προϊόντων, αποτελεί βασικό θρεπτικό στοιχείο για την καλλιέργεια της ελιάς. Χαρακτηριστικό σύμπτωμα της έλλειψης φωσφόρου είναι μια ακανόνιστη διάστικτη κλώρωση της περιφέρειας των φύλλων που αρχίζει συνήθως από την κορυφή του φύλλου και επεκτείνεται προς τη βάση του κατά μήκος των δύο πλευρών του ελάσματος, νεκρώσεις στην κορυφή και στην περιφέρεια των

Η Δρ. Φωτεινή Γιαννακοπούλου, γεν. διευθύντρια ΣΠΕΛ.

φύλλων, βλαστοί βραχείς και λεπτοί, καθώς και σημαντικός περιορισμός της βλάστησης.

Η σημαντική συμβολή του καλίου στην καλλιέργεια της ελιάς, σύμφωνα με μελέτες, συνίσταται στην αύξηση της παραγωγής, του βάρους και του μεγέθους του καρπού, καθώς και της περιεκτικότητας του καρπού σε ελαιόλαδο. Η έλλειψη καλίου δημιουργεί αρχικά κλώρωση (με απόχρωση ορείχαλκου) και ξήρανση της κορυφής των φύλλων, που μπορεί να καλύψει έως και τα 2/3 του ελάσματος, έντονη μικροφυλλία, περιορισμένη βλάστηση, απογύμνωση και αποξήρανση κλαδίσκων και πτώση της παραγωγής.

Πολλές μελέτες έχουν δείξει τη θετική επίδραση της λίπανσης με βόριο στην αύξηση της ανθοφορίας, στην καρπώδεση, στην αύξηση της παραγωγής και της ποιότητας. Τα συμπτώματα της έλλειψης βορίου ξεκινούν με κλωρώσεις και νεκρώσεις του κορυφαίου τμήματος των φύλλων, ύπαρξη πολλών ξηρών κλαδίσκων (μορφή σκούπας), ροπαλομορφία του ελάσματος, νέκρωση του ακραίου οφθαλμού, μείωση δραστηριοποίησης ανθοφόρων οφθαλμών, ενώ μπορεί να εξελιχθούν σε φυλλόπτωση, ξηράνσεις βλαστών, παραμορφώσεις καρπών

κ.λπ. Η τροφοπενία βορίου μπορεί να παρουσιαστεί σε δέντρα κάθε ηλικίας, εξελίσσεται όμως γρήγορα στα νεαρά δέντρα και είναι ιδιαίτερα σημαντικό η έλλειψη να διαγνωστεί έγκαιρα, μέσω της ανάλυσης φύλλων.

Ενεργός ο ρόλος του ΣΠΕΛ

Οι εταιρείες-μέλη του ΣΠΕΛ παρέχουν στον παραγωγό εξειδικευμένα προϊόντα, συνδεδεμένα με τις ανάγκες θρέψης του φυτού, που εστιάζουν στις ανάγκες και τη φυσιολογία του φυτού, καθώς και στην προστασία των εδαφοϋδατικών πόρων, έχοντας συγκεκριμένες λύσεις για την καλλιέργεια της ελιάς.

Ωστόσο, στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία του ΣΠΕΛ, παρατηρείται τα τελευταία χρόνια σημαντική μείωση της κατανάλωσης λιπασμάτων, γεγονός που έχει σημαντική επίδραση τόσο στην παραγωγή και στην ποιότητα των προϊόντων όσο και στη γονιμότητα των εδαφών. Ο ΣΠΕΛ συνιστά στους παραγωγούς να ακολουθούν τις αρχές της ορθολογικής λίπανσης για την επίτευξη της βέλτιστης απόδοσης και ποιότητας, με στόχο την αειφορία των γεωργικών οικοσυστημάτων, με σεβασμό στους φυσικούς πόρους και στο περιβάλλον.